

polskiego. – NAC, sygnatura 1-K-6357-14 (fot. proj. dekoracji do hali odjazdowej Dworca Gł.).

U. Makowska
M. Myśliński

Skowroda Helena, autorka 3 studiów zatytułowanych *Głowa kobiety*, wszystkie ol., wystawionych w grudniu 1893 w warsz. TZSP (2 z tych studiów kupił Jan Jakowicz).

Kur. warsz., 1893 nr 356 (28 XII), s. 4 (jako Scowrodowa Helena). – Spraw. TZSP za 1893, s. 43 (jako Scowrodowa); 1894, s. 47. – Wiercińska, TZSP, Kat. (pomyłkowo jako Skoworody).

U.M.

Skowron, garncarz i rzeźbiarz ludowy, czynny ok. poł. XIX w. w Bratucicach k. Bochni. Znane są jego autorstwa majolikowe płaskorzeźby: z przedstawieniem Chrystusa ukrzyżowanego (przekazana przez rodzinę artysty Kołu Krajoznawczemu Uczniów Gimnazjum w Bochni, fot. Orli Lot, 1930 nr 10, s. 174) i z wizerunkiem Matki Boskiej wyk. wg cudownego obrazu z sanktuarium w Okulicach (fot. tamże, 1950 nr 8, s. 143).

Mach H., *Jak Sikora wyszedł na diable*, Orli Lot, 1930 nr 10, s. 173-174. – Kowalski S., *Garncarstwo i garncarstwo w pow. bocheńskim*, tamże, 1950 nr 8, s. 142. – *Pol. bibliografia sztuki 1801-1944*, t. 3, Wr. 1986.

U.M.

Skowron, autor widoku ukazującego zabudowę d. rynku Kleparza w Krakowie z ratuszem (ol., akw., sygn.: „Skowron”, 1884, Muz. Krakowa).

M. Myśliński

Skowron Jan, malarz, grafik, pisarz, ur. 12 IV 1885 Rytwiany k. Staszowa, zm. 10 V 1965 Staszów, pochowany tamże na cmentarzu par. Trzeci z 7 dzieci Józefa Skowrona, dzierżawcy ziemi, i Marianny z Lasotów; żona: z Władysławą Kossowską (zm. 1953), z którą miał synów: Zdzisława (1926-2007, żołnierza Armii Krajowej, adwokata), Jerzego (1928-68) i Ryszarda (1933-88). Uczył się w szkole podstawowej w Rytwianach, następnie w szkole realnej

(4 klasy) w Łodzi, gdzie uczęszczał także, dzięki wsparciu księcia Macieja Radziwiłła (właściciela Rytwian), do Szkoły Rysunkowej prowadzonej przez Jowisza Flawiusza Szwabskiego.

W l. 1907-13 studiował w ASP w Krakowie, w pracowni Teodora Axentowicza (1907-10) i Wojciecha Weissa (1910-13); uczestniczył również w zajęciach w „szkole krajoznawców” kierowanej przez Ferdynanda Ruszczyca w 1907/08, nagrodzony na koniec roku medalem br. (udział w tych zajęciach nie został odnotowany w Materiałach ASP Kraków, 2). Po pierwszym roku nauki S. otrzymał z malarstwa ocenę bardzo dobrą, zaś w kolejnych l. celującą. W czasie studiów był kilkakrotnie nagradzany – medal br. w: 1907/08 (za krajobrazy), w II półr. 1908/09, 1910/11 oraz 1911/12 i 1912/13 (medal br. za nagrody na wystawie); ponadto nagroda za akt 1911/12. Wg Pawła Skowrona (wnuka artysty, 2020) jeden z jego nagrodzonych obrazów *Tyniec przed burzą* został zakupiony do Muz. ASP w Krakowie (obecnie nie ma go tam). Podczas studiów S. mieszkał w dzielnicy Zakrzówek (na pewno w 1908). W 2. poł. 1912 wyjechał do Drezna; przez semestr studiował w tamtejszej Hochschule für Bildende Künste, w pracowni ornamentu Ottona Gussmanna, a przed opuszczeniem miasta urządził podobno wystawę swoich prac. Wg relacji samego artysty, powróciwszy do Krakowa, prowadził przez pewien czas zajęcia z rysunku ze studentami w zastępstwie Teodora Axentowicza. Bywał także w rodzinnych Rytwianach. W 1914 wybrał się do Paryża z przyjacielem ze studiów w Krakowie, malarzem Bolesławem Drożdżewskim, jednak wybuch I wojny światowej zmusił ich do powrotu. S. pozostał w ojczyźnie (wraz z siostrą Agnieszką jako jedyni spośród rodzeństwa nie wyemigrowali przed I wojną światową do Stanów Zjednoczonych). Przebywał w tym czasie w nieodległych od Staszowa Miłoszowicach i Mydłowcu, gdzie malował portrety właścicieli obu majątków (Miłoszowskich i Mydłowskich) oraz pejzaże, a także w Kobylanach, gdzie portretował członków rodziny Rudzkich i Rytów. O życiu w Miłoszowicach i Mydłowcu S. napisał w swej niepublikowanej powieści *Jaśnie Panowie*.

W 1915 S. walczył w I Brygadzie Legionów Pol. pod dowództwem Józefa Piłsudskiego. W t.r. namalował obrazy związane tematycznie z działaniami wojennymi w rejonie Konar: *Okopy legionistów w lesie kozińskim*, *Okopy legionistów w le-*